

Grunneiere føler seg presset til å stille seg bak en omstridt kraftutbygging.

Omstridt kraftutbygging ble smurt med penger til bygda

ØKONOMI

ARNFINN MAUREN
Ålesund

For å sikre støtte fra nesten 30 grunneiere til den planlagte utbyggingen av Gjengedalsvassdraget i Gloppen kommune, la kraftselskapet 1,5 millioner kroner på bordet. Pengene skulle gå til frivillige lag og organisasjoner hvis 90 prosent av grunneierne underskrev avtalen.

– Med denne utbetalingen beveger kraftselskapet seg inn i en gråson. Dette er å kjøpe seg «goodwill» i lokalmiljøet, sier professor i statsvitenskap, Harald Baldersheim, ved Universitetet i Oslo.

Det var kraftselskapet Sogn og Fjordane Energi som lovet 1,5 millioner kroner til lokalsamfunnet hvis grunneierne underskrev. I avtalen forplikter grunneierne seg til å være positive til kraftutbyggingen.

– Det ble lagt press på oss ved å skape en forventning i resten av bygda. Ingen grunneiere ønsket å være den som sa nei til at bygda lag fikk så mye penger, forteller en av grunneierne, Tove Hanne Ommedal.

Hun skrev under. Det gjorde også de andre, og pengene ble utbetalt i fjor. Denne uken ble utbyggingsplanene banket gjennom av kommunestyret. Kommunen – som er én av ni eiere i kraftselskapet – har imidlertid distansert seg fra avtalen med grunneierne.

– Dette er en avtale som kommunen ikke har vært inne i. Derfor ønsker jeg ikke å kommentere

Fakta

Gjengedalsvassdraget

- En mulig utbygging av Gjengedalsvassdraget i Gloppen kommune har vært diskutert i snart 100 år.
- På 1980-tallet ble det søkt om konsesjon for en omfattende utbygging. Etter sterk motstand ble søknaden avvist.
- Nye og endrede utbyggingsplaner ble lansert for noen år siden og tidligere i år ble søknad til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sendt.
- Kommunestyret i Gloppen har nylig, enstemmig, vedtatt å godkjenne utbyggingen av vassdraget.
- Utbyggingen vil gi årlige skatteinntekter til Gloppen kommune på vel 3 millioner kroner.

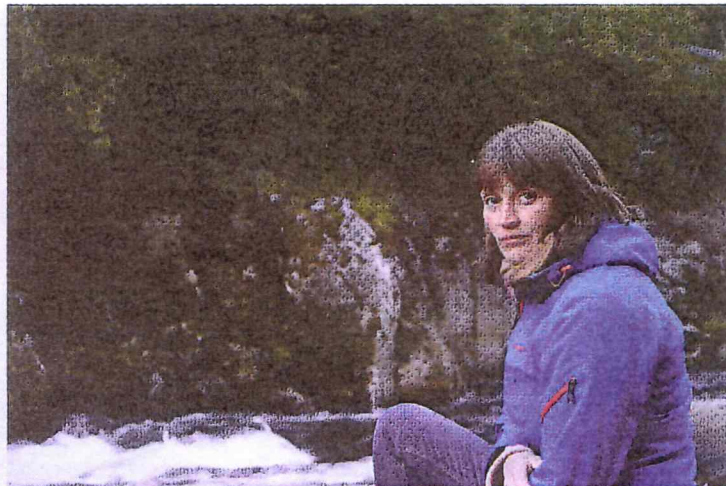
den, sier ordfører Anders Ryssdal (Sp).

Omstridte planer

Utbyggingen av Gjengedalsvassdraget har vært omstridt. Av enkelte er det blitt beskrevet som ett av de mest verneverdige vassdragene igjen i landet. Sogn og Fjordane Energi har søkt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å bygge ut vassdraget, og saken er nå ute til høring. I den runden har planene møtt kraftig motstand hos blant andre Naturvernforbundet.

– Skadene på natur og landskap blir for store, mener forbundet – og går sterkt imot en utbygging i sin høringsuttalelse.

Planene har også møtt motstand blant laksefiskere, som

– Det hadde blitt vanskelig å være den grunneieren som skulle stoppe en slik utbetaling, sier grunneier Tove Hanne Ommedal. FOTO: PRIVAT

frykter at utbyggingen vil ramme fisket i en fem kilometer lang strekning av vassdraget.

– Kraftverket vil ødelegge en av landets siste kjernesunne storlaks – og sjøørretstammer, og kraftlinjen vil rasere et av fylkets siste store og urørte villmarksområder, mener laksefisker og kraftverksmotstander Lennart Moe – som har samlet inn nesten 500 underskrifter mot planene.

Kritisk til gave

Utbyggingsmotstanderne reagerer kraftig på at et interkommunalt kraftselskap har utbetalt 1,5 millioner kroner til lag og organisasjoner i Hyen, bygda som vassdraget går gjennom. Naturvernforbundets leder, Lars Haltbrekken, mener utbetalingen er svært betenkelig, og hevder kraftselskapet her har kjøpt bort lokal motstand.

– Det er en form for bestikkelse. Det kan godt være at det er lovlig, men det gjør det ikke mer etisk riktig av den grunn, mener Halt-

brekken.

Han får støtte fra professor Harald Baldersheim. Han mener kraftselskapet her bruker pengene bevisst til å presse grunneierne til å skrive under og dermed vri beslutningen i selskapets favør.

– I et demokratisk perspektiv er dette et problem, sier Baldersheim.

Kraftpengene har dryppet på de fleste frivillige lag i bygda, blant annet Hyen idrettslag, hjelpekorps, skolemusikken og menighetsrådet. I korrespondansen til Sogn og Fjordane Energi er pengene beskrevet som en «bonus» som er blitt fremforhandlet av grunneierne. Det er en beskrivelse som grunneierne ikke kjenner seg igjen i.

– Pengene ble ikke fremforhandlet. De ble lagt på bordet av kraftselskapet med beskjed om at de ble utbetalt dersom 90 prosent av grunneierne skrev under avtalen, sier grunneier Tove Hanne Ommedal.

arnfinn.mauren@aftenposten.no

Avviser forsøk på å ha kjøpt seg støtte

Sogn og Fjordane Energi avviser at pengene ble gitt bort for å dempe motstand blant lokalbefolkningen.

– Forhandlingene skjedde på initiativ fra grunneierne for å få til forent utbyggingsløsning og økt vederlag til grunneierne. Vi tilbød disse pengene for å sørge for at ikke bare grunneierne, men også bygda lag og organisasjoner satt igjen med noe etter utbyggingen, sier produksjonsdirektør Ola Lingaas i Sogn og Fjordane Energi.

Han mener at selskapet ikke har forsøkt å kjøpe seg støtte til utbyggingsplanene.

– Vi har i alle fall ikke ment at det skulle oppfattes som noe annet enn kompensasjon til lokalsamfunn for bruk av naturen deres. Dette har vært to parter som har sittet og forhandlet om en rekke elementer, der dette ble en del av resultatet. Det er også viktig å huske på at ingen av disse partene har beslutningsmyndighet i konsesjonsbehandlingen, påpeker Lingaas.

Selv om Lingaas sier at slike utbetalinger er uvanlige, er det ikke uvanlig at kraftutbygginger gir ringvirkninger til et lokalsamfunn på andre områder. Det kan for eksempel gjelde utbedring av veinettet og andre tiltak knyttet til infrastruktur eller samfunnsnytte og, ifølge Lingaas, forankret i privatrettslige avtaler.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skal legge vekt på den lokale holdningen til en utbygging når konsesjonsøknaden behandles

VI HAR PUSSET
OPP BUTIKKEN
VÅR I GRENSEN
OG FEIRER MED PØLSER, BRUS OG NYÅPNINGSTILBUD!

Hi-Fi klubben
BAD SOUND KILLS GOOD MUSIC

KJØP EN FORSTERKER OG ET
PAR HØYTTALERE FOR MINST
7000KR TIL SAMMEN, FÅ EN
STREAMINGSPILLER TIL
3 198,- MED PÅ KJØPET

IN-EAR HODETELEFON

Ørepropp-hodetelefoner med bass er sjeldne, og til en fornuftig pris er de enda sjeldnere. Argon EP4002 er et funn for deg som vil ha voksen lyd fra det bærbare utstyret ditt, men samtidig vil holde det bærbart. God lyd demping får du på kjøpet.

ARGON EP4002, FØR 398,-

NÅ 199,-

HALV PRIS

ZIPP TRÅDLØS HØYTTALER

Zipp er en unik trådløs AirPlay-høytaler fra danske Libratone. Med innebygd batteri og PlayDirect kan du trådløst spille fra iOS overalt, og med på kjøpet får du virkelig god lyd kvalitet. Filtrekk i tre forskjellige farger følger med.

LIBRATONE ZIPP, FØR 3.198,-

NÅ 2.498,-

SPAR 700,-

